

ಬಿಸಿಲು
ಬೆಳದಿಂಗಳು
ಡಾ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ
swamiji@taralabalu.org

ಅರಮನೆ ಮತ್ತು ಗುರುಮನೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದ ಹೃದಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅರಮನೆ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವಾರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಠದ ಒಂಬತ್ತು ದಿನಗಳ 'ತರಳಬಾಳು ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಮಹೋತ್ಸವ' ನಾಳೆಗೆ (ಫೆಬ್ರವರಿ 18) ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಲಿದೆ. ಅರಮನೆಯ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಗತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳು ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದವು. 1965 ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮಹೋತ್ಸವ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಗುರುವರ್ಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ಆಗಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಾದ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ್ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಳರಸರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹುದ್ದೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಘನತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ ರಾಜಗಾಂಭೀರ್ಯ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಟೀಕೆಗೆ ಎಂದೂ ಒಳಗಾಗದೆ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಘನತೆಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಳರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ' ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪಡಿನೆರಳಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು. ರಾಜರುಗಳು ನಾಮಾವಶೇಷರಾದರು. ಅರಮನೆಗಳು ಗತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳಾದವು. ಕೆಲವು ಅರಮನೆಗಳು ಹೆರಿಟೇಜ್ ಹೋಟೆಲುಗಳಾಗಿ, ಪಂಚತಾರಾ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ರಾಜರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ರಾಜಮನೆತನವನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸದೆ ರಾಜ/ರಾಣಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದತ್ತವಾಗಿ ದೇಶದ ಆತ್ಮನೃತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ರಾಜ್ಯಾಂಗಗಳ ತಾಯಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ರಾಜ/ರಾಣಿಯ ಅಂಕಿತ ಬಿದ್ದ ನಂತರವೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜಮನೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ 'ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೂ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹೆಮ್ಮೆ! ಅವರು ನೀಡುವ ಸಮರ್ಥನೆ ಹೀಗಿದೆ:

“The Royals are the figureheads of Britain. The monarchy serves as unifying element of the British. Abolishing the monarchy, which has been firmly historically established in the United Kingdom of Great Britain, because it now seems irrelevant to a few, would leave a gap that cannot be filled by an elected president”

ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗೊಂಡ ನಂತರ ಜನರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಉದಯವನ್ನು ಹುರುಪಿನಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ಅಳಿವಿಗಾಗಿ ಯಾರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಮೊದಲು ರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜಧಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನಂತರದಲ್ಲಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ರಾಜರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾರೂ ದನಿ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜವಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತೇವೆ. ತೈಲಪ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕದಂಬ, ಹೊಯ್ಸಳ, ವಿಜಯನಗರ ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಆ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಸ್ಥರು ಈಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗೆ ಇಂಥ ದುರ್ಗತಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಆ ದುರ್ಗತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅರಮನೆಗಳು ಹೋದರೂ ಗುರುಮನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ರಾಜರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ತಮ್ಮ ಗಡಿಬಾಂದುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಾಮಾವಶೇಷವಾದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆನಿಸಿದ ಮಠಗಳು ತಮ್ಮ ಗಡಿಬಾಂದುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಸಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ, ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅಪಾರವಾದ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರ ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಠಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ, ಈಗಲೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ರೈತನ ಕಾಯಕ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಕುರಿತು 'ನೇಗಿಲಯೋಗಿ' ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ರೈತಗೀತೆಯಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ರಾಜ್ಯಗಳಿಯಲಿ, ರಾಜ್ಯಗಳುದಿಸಲಿ, ಹಾರಲಿ ಗದ್ದುಗೆ ಮಕುಟಗಳು...' ಹೀಗೆ ಏನೇನು ಪಲ್ಲಟಗಳಾದರೂ ನೇಗಿಲಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಕಾಯಕವನ್ನು ಬಿಡಲಾರ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ 'ರಾಜ್ಯಗಳಿಯಲಿ, ರಾಜ್ಯಗಳುದಿಸಲಿ, ಹಾರಲಿ ಗದ್ದುಗೆ ಮಕುಟಗಳು...' ಏನೇ ಆದರೂ ಜನರು ಮಠಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ತಮ್ಮ ಅಂತರಾಳದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಡಲಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನುಚಿತವಾಗಲಾರದು.

ಹಿಂದೆ ರಾಜರುಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಕವಿಗಳು, ಪಂಡಿತರು, ಕಲಾವಿದರು, ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು, ಸಮಾಜ ಸೇವಕರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪದಕ-ಪದವಿ-ಹೊನ್ನುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಅವರು ಗುರುಮಠಗಳಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರವು ಕವಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಕಲಾವಿದರು, ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು, ಸಮಾಜ ಸೇವಕರುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪದಕಗಳನ್ನು (ಅವುಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಏನೇ ಇರಲಿ) ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ರಾಜರುಗಳು ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ದತ್ತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಾಜರುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಇಂದು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಿಂದ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹಣ ನೀಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗಂಧಗಾಳಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನುಡಿತೇರನ್ನೆಳೆಯುವ ಸರಸ್ವತಿಪುತ್ರರು ದೈನೇಸಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಯೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಂಘಟಕರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಹಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ. ಆದರೆ ದೇವರು ವರ ಕೊಡುವುದು ಪೂಜಾರಿಯ ಮೂಲಕ ತಾನೆ? ಗುಡಿಗೆ ಬಂದು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆದು ಕೈಮುಗಿಯುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅವನು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಂಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಗತಿಯೇ ಮಠಗಳಿಗೂ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಮಠಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯರನ್ನು, ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರನ್ನು ದೂರವಿಡಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ದೂರವಿಡಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾಡಿನ ಜನರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಧರ್ಮವುಳ, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂದೇಹವಿರುವುದು ಅಂತಹ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಧರ್ಮವುಳ, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?

ಹಿಂದಿನ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಗುರುಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಡಳಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮಗೊದಗುವ ಧರ್ಮಸೂಕ್ತಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜಗುರುಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಗುರು ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಾಗಿರಲೇಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ಜಾತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ಷಚಿತ್ತಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರ ಜಾತಿಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೂ ಮಠಗಳಿಗೂ ಅಪವಿತ್ರ ಮೈತ್ರಿ ಇದೆ ಎಂದು ತೀವ್ರತರವಾದ ಟೀಕೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಯಾರೇ ಶಾಸಕ/ಮಂತ್ರಿ/ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಆಗಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬುದು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ನಿಜವಾದರೂ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ದೂರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಳಿಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಠಗಳು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ದುರ್ಬಳಕೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನೇತಾರರು ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಠಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪ. ಅವರು ಬರುವುದು ಬಹುತೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಿಕೆಟ್ ಪಡೆಯಲು, ಆಯಾ ಮಠದ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಓಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಸಂಗತಿ. ತಮಗೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಲಾಭವಾದರೆ ಮಠಾಧೀಶರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ, ಹೊತ್ತು ಮೆರೆಸುತ್ತಾರೆ; ಆಗದಿದ್ದರೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಎಂದು ಹೀಗೆಂದು ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮನೋಧರ್ಮವಾದರೆ ಮಠ-ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಭಕ್ತರ ಮನೋಧರ್ಮ ಇದಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತರೂ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಮಠಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಲಾಗದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಬರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಧರ್ಮೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಮಠಾಧೀಶರೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಡನಾಟವಿರುವುದರಿಂದ ಭಕ್ತರು ನೌಕರಿ, ಬಡ್ಡಿ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನೂರಾರು ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಮಠಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಯಾದವರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ತಪೋನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇತರೆ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದು ನಿಷಿದ್ಧವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿದೆ. ಮಠಾಧಿಪತಿಯ ಕೆಲಸವೇನು? ಕೇವಲ ನೀತಿ ಬೋಧನೆಯೇ? ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೇ? ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ? ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಕೆಲವನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಕೇವಲ ಒಂದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಜನರ ಟೀಕೆಯಿಂದ ಅವರು ಪಾರಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಆತ್ಮದ ಉನ್ನತಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದವನಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನುವುದು ಆತನಿಗೆ ಅಮುಖ್ಯ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಸ್ತುತ. ಮಠಾಧಿಪತಿ ಆದವರಿಗೆ ಎರಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿರುತ್ತವೆ: ತಾನು ಕುಳಿತ ಜಾತಿಯ ಪೀಠದ ಶಿಷ್ಯರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಠವನ್ನು ಜಾತಿಯ ಅಡ್ಡೆಯಾಗಿ ಸದೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದ ಜನರ ಶ್ರದ್ಧಾಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸುವುದು. ಇದೊಂದು ರೀತಿ ಹುಲಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿದಂತೆ. ಜಾತಿಗಳ ಮೇಲಾಟವಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಠವು ಯಾವ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಮಠಾಧಿಪತಿಯು ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಠ ಜಾತ್ಯತೀತ ಆಯಾಮ ಪಡೆಯುವುದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪಥ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಠಾಧಿಪತಿಯು ತೀರಾ ಜಾತ್ಯತೀತನಾಗಲು ಹೊರಟರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಾತಿಯ ಜನರೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಾದಗಾಣಿಕೆ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯದು, ಫಲವನ್ನು ಉಣ್ಣುವವರು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಎಂದು ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮಠಾಧಿಪತಿಯಾದವರಿಗೆ ಎಂಟೆದೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಗುರುವರ್ಯರಿಗೆ ಅಂತಹ ವಿಷಮ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಜಾತ್ಯತೀತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿದ್ದ ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿರಿಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಧರ್ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹಪಂಕ್ತಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಆಗ ಮಠದ ಶಿಷ್ಯರೇ ತೀವ್ರವಾಗಿ

ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗದೆ 'ನಿಮ್ಮ ಮಠವನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇವೆಯೇ ಹೊರತು ನಾವು ನಂಬಿದ ತತ್ವವನ್ನು ಬಿಡಲಾರೆವು' ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತರು. ಅಂಥ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿದ ಅವರ ತಾತ್ವಿಕ ಜೀವನ ಇಂದು ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಸಾಹಸಗಾಢೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಠಾಧಿಪತಿಯ ಕೆಲಸ ಅಂದರೆ ಅದೊಂದು ಅಸಿಧಾರಾ ವ್ರತ.

ಯಾವುದೇ ಮಠದ ಪೀಠಾರೋಹಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಸವ ಇಂದು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದ್ದವು; ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಗೌರವ, ಅಂತಸ್ತು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆ ಮಠದ ಶಿಷ್ಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು (social status), ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಶಿಷ್ಯರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಸಂಗ ಎಂಟು ಶತಮಾನಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಮಠದ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಠದ ಗುರುಗಳು ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ವಿರೋಧಿ ಗುಂಪೊಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು 'ಸಿರಿಗೆರೆಯ ಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿದ್ದರೆ ಬೇಕಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂತೆ ಡೋಲು ಬಜಾಯಿಸುತ್ತಾ ಸಕಲ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು' ಎಂದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ದಿನಾಂಕ 8 ಜೂನ್ 1873 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಈ ಮುಂದಿನ ತೀರ್ಪು ರೋಚಕವೂ, ಗಮನಾರ್ಹವೂ ಆಗಿದೆ:

(The Swamiji of Sirigere Math) may go in a Carnatic Palanquin or in a coach drawn by twenty horses and with umbrellas of any color and with banners, drums and other apparatus commonly typical of pomp and show, provided (he and his disciples) have enough money to spend!"

17.2.2011

ಶ್ರೀ ತರಳಬಾಳು ಜಗದ್ಗುರು

ಡಾ|| ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
ಸಿರಿಗೆರೆ

